

לימודים לתואר שני בספרות עברית

(סימן מחשב 2-122)

במחלקה לספרות עברית לומדים עשרות תלמידים לתארים המתקדמים בנתיב המחקרי ובנתיב הכללי. תלמידי המחקר לוקחים חלק בכל פעילויות המחלקה: הם שותפים בארגון הכנסים המחקריים בארץ ובעולם, בארגון הסמינרים המחלקתיים וערבי הספר המתקיימים במחלקה (לכבוד ספרי ספרות יפה ומחקרית הרואים אור בארץ), הם משמשים כחברי המערכת הצעירה של כתב העת "מכאן", כתב עת ספרותי "צריף" ושל כתב העת "איל פריזינטי", ומסייעים בהוראה, במחקר ובפרויקטים של מכון הקשרים ושל מרכז גאון.

מאז 2001 מקיימת המחלקה מידי שנה כנס של תלמידי המחקר: כל תלמידי התארים המתקדמים וסגל המחלקה מתכנסים לכנס אינטנסיבי בן יומיים הכולל לינה במקום, שבו מרצים תלמידי המחקר בנושאים הקשורים לתזות ולעבודות הדוקטוראט שלהם. זהו מפגש אקדמי-אינטלקטואלי יחיד במינו, המתקיים כבר 19 שנה מידי שנה, והצלחתו מדברת בעד עצמה.

בשנת 2020 הוקמה במסגרת המחלקה המעבדה הספרותית, הראשונה מסוגה בארץ. היא משמשת חממה למחקר חישובי שיטתי בספרות עברית ובתחומים משיקים. המעבדה נשענת על עבודת צוות של חוקרים ותלמידים מהמחלקה ומהאוניברסיטה כולה.

המחלקה מציעה לימודי תואר שני בשני נתיבי לימוד:

הנתיב המחקרי

נועד לסטודנטים המעוניינים להרחיב את כושרם המחקרי לקראת לימודים לתואר השלישי. הלומדים בנתיב זה נדרשים לכתוב עבודת גמר. נתיב זה מכשיר את הסטודנטים לחשיבה ביקורתית למחקר עצמאי בספרות. הוא מקנה להם כלי מחקר תיאורטיים ופרשניים להתמודדות עם יצירות ספרות על פי אסכולות ותיאוריות מקובלות בחקר הספרות.

תכנית הלימודים כוללת מבחר גדול ועשיר של קורסים העוסקים בספרות העברית לדורותיה בנושאים מגוונים, הנבחנים באמצעות שיטות מחקר קלאסיות, מודרניות ופוסט-מודרניות.

מלגות ופרסי לימוד - סטודנטים מצטיינים בנתיב המחקרי יזכו במלגות קיום ו/ או במלגות שכר לימוד מטעם הפקולטה, מטעם המחלקה ומטעם מכון הקשרים.

הנתיב הכללי

נועד לסטודנטים המעוניינים להעמיק את הידע בתחום התמחותם ולהרחיב את השכלתם האקדמית. הלומדים בנתיב זה נדרשים לשתי בבחינות גמר. במסגרת הנתיב הכללי קיימת מגמה ייחודית: **המגמה לכתובה יצירתית** מציעה, בנוסף לשיעורי המחלקה, סדנאות לכתבת סיפורת, שירה וביקורת בהנחייתם של מיטב היוצרים הפועלים היום בארץ. במגמה זו מלמדים מורי המחלקה ויוצרים אורחים, המתחלפים מידי שנה. בשנה"ל תשפ"ד ילמדו: שמעון אדף, אתגר קרת, מיכל בן-נפתלי, אילנה ברנשטיין, סמי ברדוגו, שירה סתיו, רועי גרינוולד, עינת יקיר, , ענת זכריה, אריק גלסנדר ועוד.

בשנה"ל תשע"ד ראה אור לראשונה "צריף" - כתב עת בעריכת תלמידי המגמה, ומאז הוא יוצא לאור מדי שנה. החל משנה"ל תשע"ו: ליווי צמוד לתלמידי המגמה בפרויקט הסיום עד להשלמתו ככתב יד מוכן להגשה להוצאה לאור.

משך הלימודים

משך הלימודים בתואר השני, בשני נתיבי הלימוד, הינו שנתיים. בנתיב הכללי, יש לסיים את חובות השמיעה בכל הקורסים עד תום השנה השנייה ללימודים, להיבחן בבחינת גמר עד תחילת נובמבר ולסגור את התואר עד סוף דצמבר של השנה השנייה, כדי שתתאפשר קבלת תעודה בטקס הענקת התארים הקרוב. בנתיב המחקרי, יש לסיים את חובות השמיעה בכל הקורסים ולהגיש את עבודת התזה לשיפוט, מאושרת על ידי המנחה והמחלקה, עד תחילת ספטמבר של השנה השנייה ללימודים. למי שאושרה דחיית מועד הגשת העבודה עד תחילת אוקטובר, לא מובטחת קבלת תעודה בטקס הענקת התארים הקרוב. בקשה להארכת משך הלימודים לסמסטר נוסף לצורך השלמת עבודת התזה תוגש, בהמלצת מנחה ודוח התקדמות במחקר, לאישור ועדות המוסמכים המחלקתית והפקולטית עד תחילת שנה הלימודים.

חובה לקרוא את הפרק הכללי נהלים ותקנון עבודת גמר בפקולטה

תוכנית הלימודים בנתיב המחקרי

שנה	מספר הקורס	שם הקורס	נק"ז
א' / ב'	-	קורס במדור ספרות ימה"ב	2/4
א' / ב'	-	קורס במדור ספרות עממית, מדרש ואגדה	2/4
ב'	122-2-7251	סדנה לכתיבת עבודת מחקר	2
		סה"כ קורסי חובה	6-10
א' ו-ב'	*סה"כ קורסי בחירה		22-26
*הסטודנטים יכתבו 2 עבודות סמינר בתואר			
ב'	122-2-9991	עבודת גמר (סמסטר א')	4
ב'	122-2-9992	עבודת גמר (סמסטר ב')	4
ג'	122-2-7777 122-2-7778	כתיבת עבודת גמר (סמס' א') כתיבת עבודת גמר (סמס' ב')	ללא נק"ז
לסטודנטים שלא סיימו את כתיבת עבודת הגמר עד תום השנה השנייה ללימודים ובכפוף לאישור ועדת מוסמכים מחלקתית			
		סה"כ לתואר	40 נק"ז

הרכב הציון הסופי לתואר

קורסים	50%
עבודת גמר	50%

הערות:

1. הקבלה לנתיב המחקרי מותנת במוצע 85 לפחות וציון 70 לפחות בקורס "אנגלית מתקדמים ב'".
2. קביעת מנחה - עד תום סמסטר א' בשנה הראשונה. הצעת מחקר מאושרת - עד תום השנה הראשונה ללימודים.

3. הרישום ל'עבודת גמר' בהיקף 8 נק"ז יעשה בשנה השנייה ללימודים (בסמס א' ו-ב'). סטודנטים שלא יגישו עבודתם לשיפוט עד תום השנה השנייה ללימודים, ירשמו ל'כתיבת עבודת גמר' (0 נק"ז, קוד 122.2.7777).

4. הסטודנטים יכתבו עבודת גמר בהנחיית חבר סגל מן המניין במחלקה בדרגת מרצה או מרצה בכיר.

תוכנית הלימודים בנתיב הכללי

קורסי השלמה (ללא נקודות זכות לסטודנטים חסרי רקע בספרות עברית)*

שנה	מספר קורס	שם הקורס	שעות
א'	122-2-0102	פרקים נבחרים בתורת הספרות א'	2
	122-2-0112	פרקים נבחרים בתורת הספרות ב'	2
א'	122-2-0031	מושגי יסוד בנרטולוגיה ופרשנות ספרותית (סמס' א')	2
א'	122-2-0171	מושגי יסוד בשירה (סמס' ב')	2

* חובה לסיים את קורסי ההשלמה עד תום השנה הראשונה ללימודים

קורסי חובה:

שנה	מספר הקורס	שם הקורס	נק"ז
א'	122-2-0605	תולדות הספרות העברית החדשה - סיפורת	2
	122-2-0655	תולדות הספרות העברית החדשה - שירה	2
		קורס חובה לתלמידים חסרי רקע אקדמי בספרות עברית	
א'/ב'	-	קורס במדור ספרות ימה"ב	2/4
א'/ב'	-	קורס במדור ספרות עממית, מדרש ואגדה	2/4
סה"כ קורסי חובה 8-12			
א'/ב'		*סה"כ קורסי בחירה	28-32
		*הסטודנטים יכתבו 3 עבודות סמינר בתואר	
ב'		בחירת גמר	0
סה"כ לתואר			40 נק"ז

בחירת גמר - מתקיימת בתום השנה השנייה ללימודים, לאחר סיום חובות השמיעה לתואר - ממוצע קורסים 75 לפחות. ציון עובר בבחינת הגמר הינו 75. פרטים נוספים בהמשך.

הרכב הציון הסופי לתואר

קורסים	75%
בחירת גמר	25%

תכנית הלימודים במגמה לכתיבה יצירתית - נתיב כללי

קורסי השלמה (ללא נקודות זכות לסטודנטים חסרי רקע בספרות עברית)*

שעות	שם הקורס	מספר קורס	שנה
2	פרקים נבחרים בתורת הספרות- א'	122-2-0102	א'
2	פרקים נבחרים בתורת הספרות- ב'	122-2-0112	
2	מושגי יסוד בנרטולוגיה ופרשנות ספרותית (סמס' א')	122-2-0031	א'
2	מושגי יסוד בשירה (סמס' ב')	122-2-0171	א'

*חובה לסיים את קורסי ההשלמה עד תום השנה הראשונה ללימודים

נק"ז	שם הקורס	מספר הקורס	שנה
2	תולדות הספרות העברית החדשה - סיפורת	122-2-0605	א'
2	תולדות הספרות העברית החדשה - שירה	122-2-0655	
	קורס חובה לתלמידים חסרי רקע אקדמי בספרות עברית		
2/4	קורס במדור ספרות ימה"ב	-	א'/ב'
2/4	קורס במדור ספרות עממית, מדרש ואגדה	-	א'/ב'
2	סוגיות המכלול: סדנה מעשית במסגרת הסדנה המעשית יש להגיש יצירה מקורית שתכתב בהנחיית מנחי הסדנה. הציון בעבודה זו מהווה 10% מציון בחינת הגמר.	122-2-0424	ב'
10-14	סה"כ קורסי חובה		
12-16	סדנאות		א'/ב'
12-18	סה"כ קורסי בחירה** **הסטודנטים יכתבו 2 עבודות סמינר בשני תחומים שונים במהלך התואר		א'/ב'
0	בחינת גמר		ב'
40 נק"ז	סה"כ לתואר		

בחינת גמר- מתקיימת בתום השנה השנייה ללימודים, לאחר סיום חובות השמיעה לתואר (ממוצע קורסים 75 לפחות). ציון עובר בבחינת הגמר הינו 75. פרטים נוספים בהמשך.

הרכב הציון הסופי לתואר במגמה כתיבה יצירתית

קורסים	75%
בחינת גמר	25%

דגשים חשובים לכל הסטודנטים בשני נתיבי הלימודים

1. הקורסים נלמדים יומיים בשבוע (ימים ג' ו-ד'). ניתן לרכז את הלימודים ביום אחד בשבוע.
2. סטודנטים רשאים ללמוד עד שני קורסים ו/או שתי סדנאות אצל אותו המרצה (לא כולל קורסי חובה).
3. לא ניתן לכתוב יותר מעבודת סמינר אחת אצל אותו המרצה.
4. סמינרים מחלקתיים וימי עיון מתקיימים בימי ג' בין 14:00 – 16:00 - הסטודנטים מוזמנים להצטרף.
5. ועדת המוסמכים המחלקתית תוכל לחייב את הסטודנטים ללמוד שפה זרה שנייה אם זו נדרשת לצורך עבודת הגמר שלהם (מעבר למכסת הנקודות לתואר).
6. הנוכחות בקורסים היא חובה. ניתן להיעדר לא יותר משלושה שיעורים בסמסטר (כולל תקופת השינויים).
7. המעבר לנתיב המחקרי אפשרי עד תום שנת הלימודים הראשונה בתואר לאחר שתיאמו מנחה ונושא לתיזה. סטודנטיות וסטודנטים המבקשים לעבור לנתיב המחקרי, חייבים להציג ציון 70 לפחות בקורס אנגלית מתקדמים ב' או פטור על סמך בחינת מיון של המרכז הארצי לבחינות ולהערכה, לסיים את קורסי ההשלמה בציון 80 לפחות, במידה ונדרשו, ושמוצע הציונים בתואר ראשון הינו 85 לפחות או שממוצע הציונים בקורסי התואר השני בתום השנה הראשונה הינו 85 ומעלה

8 בחינת גמר :

הבחינה תהיה בכתב ותתקיים בקמפוס במועד שנקבע מראש בלוח המבחנים. נקיים מועדי בחינה בסיום סמסטר א' ובסיום סמסטר ב'. מחברות הבחינה ייבדקו באופן אנונימי על ידי שני מרצים מהמחלקה. בתחילת שנת הלימודים יתפרסם מאגר נושאים לבחינה. המאגר יכלול נושאים בכל מדורי הלימוד במחלקה: ספרות חדשה, ספרות ימה"ב, ספרות עממית וספרות המדרש. כל נושא יכלול רשימת יצירות ספרות ורשימה ביבליוגרפית בת כ-400 עמודים שתתייחס לנושא וליצירות הסטודנטים/יות יבחנו על החומר המחקרי והספרותי המופיע ברשימה ויידרשו להציג בקיאות בחומר ברמת הבנת המידע, סיכום ואינטגרציה שלו וכן יכולת הדגמה ופרשנות של הטקסטים הספרותיים.

לשאלות ניתן לפנות לרכזת בחינות הגמר ד"ר בתיה שמעוני במייל Shimonyb@bgu.ac.il

חובה לקרוא את תקנון הלימודים לתואר שני הנמצא באתר הפקולטה